

TILLÆG

Grundtvig-litteratur 1959.

En bibliografisk oversigt ved Steen Johansen.

I. Bibliografi.

Steen Johansen: Grundtvig-litteratur 1957. – Gr.-Studier 1959, 116–124.
Registrant over N. F. S. Grundtvigs papirer. Udgivet af Grundtvig-Selskabet af 8. september 1947 og Det Danske Sprog- og Litteratur-Selskab. – X–XVIII. – (Bd. X: fasc. 202–226; XI: 227–228; XII: 229–238; XIII: 239–249; XIV: 250–277; XV: 278–329; XVI: 330–363; XVII: 364–374; XVIII: 375–386⁶⁵).

II. Tekstudgivelser, optryk, oversættelser.

Slutningen af [Gr.s] »Lidet om Jesu Kristi Aabenbaring ...« (Gr.-Stud. 1956, 64–74). – Gr.-Stud. 1959, 99–102, ved *Steen Johansen*.
Kristi Himmelsfærd. Av *Nikolai Grundtvig* översättning ur danska psalmboken av Ragner Värmon. »Svaja, korsets flagg, på vågen, ...« (4 vers). – Lunds stifts julbok 1959, 16–17.
(Blicher i Breve. Udg. af Blicher-Selskabet ved Johs. Nørvig, 1959. Heri s. 105–107 aftrykt et brev fra St. Blicher 1839 til Gr., = brev nr. 422 i Breve II.)

III. Samlede fremstillinger, karakteristikker; Grundtvigforskningen.

Harry Aronson: Nyare forskningar kring N. F. S. Grundtvig. – Svensk Teologisk Kvartalskrift 1959, 256–259.
Knud Jensenius: Dansk litteraturhistorie, 3. udg., 1959. – Heri s. 47–53 om Gr.
Johan Johansen: Fremtidsstemmen i Grundtvig. Kort forsøg på bedømmelse af »Mands Minde«, 1959, (163 s.). – Er trods undertitlen fuldt så meget et forsøg på en nutidstolkning af den *hele* Gr. Bl. a. anmeldt af *H. Høirup* i Gr.-Stud. 1960, 67 f.
Aage Kabell: Faser af dansk digtning, 1959. – Heri om Gr., jf. registeret.
A. Kjeldgaard Knudsen: Hvad Gr. ville. – Vestkysten 7. aug. 1959.
I *Helge Toldbergs* recension i »Orbis Litterarum« 1959, 169–177 af *P. M. Mitchells* »A History of Danish Literature« (1957, jf. Gr.-Stud. 1959, 117) er også givet en kritisk bedømmelse af forf.s behandling af Gr. og supplerende oplysninger dertil.

Hal Koch: N. F. S. Grundtvig, 2. udg., 1959. – Jf. hertil *H. Høirups* recension i Gr.-Stud. 1959, 108 f.

IV. *Specielle studier.*a. *Slægt; forhold til slægtninge.*

Mogens Müllertz: Hvideslægten. – Fra Holbæk Amt. Historiske Årbøger, 1959, 148–164. – Gr. berøres i begyndelsen.

b. *Studier overvejende af biografisk karakter.*

Gustav Albeck: Huslæreren paa Egeløkke. Foredrag ved Gr.-Selskabets Udflugt til Langeland d. 7. September 1958. – Gr.-Stud. 1959, 78–98.

S. B. Andersen: Gr.-minder i Udby. – Brøderupbogen 1959, 15–19.

Aage Bertelsen: Tale ved afsløringen af mindetavlen for Gr. den 8. juni 1959. – Dansk Udsyn 1959, 229–234. – Jf. desuden avisartikler i f. eks. Aarhus Stiftstid. 8/6, Aarhus Amtst. 9/6, Politiken 15/6 1959.

Morten Bredsdorff: Gr.s mindestuer i Udby. – Historisk Samfund for Præstø Amt. Aarbog 1959, 289 f.

Christians Kirke gennem 200 år. 1759–1959, 1959. (243 s.). Heri s. 81–110

Svend Jacobsen: Gr. i Frederiks Tyske Kirke.

c. *Litterært eller personligt forhold til enkeltpersoner, eller disses forhold til Gr.*

Morten Borup: Peder Hjort, 1959. – Heri også om P. H.s forhold til Gr. (og grundtvigianerne), jf. bogens register.

Holger Budde-Lund: Billedet i foredragssalen. Lidt om de to mestre Lorenz Frølich – Troels Trier. – Vestbirk Folkehøjskole, 1959, 30–41. – Heri også kortfattet om Frølichs og J. Th. Lundbyes forhold til Gr.

Peder Bukh: Rudolf Schmidt. II. – Dansk Kirketid. 7. marts 1959. – Heri om R. S.s forhold til Gr. (og til grundtvigianismen).

P. G. Lindhardt: Otto Møller – en jysk humanist! – Humanister i Jylland. Udg. af Humanistisk Samfund v. Aarhus Universitet, 1959, 205 ff. – Også om O. M.s forhold til Gr.

d. *Teologiske, filosofiske, psykologiske spørgsmål vedr. Gr.*

P. Augustinus om Gr.s begreb om at prædike, se Dansk Kirketid. 29. marts 1959 (s. 101).

Michael Grell: Det faste punkt. – Dansk Kirketid. 28. juni 1959. – Bl. a. også om Gr.s »mageløse opdagelse«.

Uffe Grosen: Gr.s folkelige syn og nutiden. – Vartovbogen 1959, 9–16.

[*Carl Hermansen*.] Grundtvigs kirkesyn – og grundtvigsk kirkesyn. Tale ved Kirkeligt Samfunds møde i Åbenrå 3. febr. 1959. – Dansk Kirketid. 8. febr. 1959.

Carl Hermansen: Ordet kun helliger huset. – Vartovbogen 1959, 17–24. – Heri også om Gr.s kirkesyn.

Birkedal Nielsen: Sakramentalt kirkesyn. – Holbæk Amtstid. 12. febr. 1959.

Nils Ludvig [Olsson]: Kierkegaard eller Grundtvig? Sommerminnen från Fana i Norge 1951. – Lunds stifts julbok 1959, 43–48.

Ib Ostenfeld: Sygelighed og Livssyn. – Berlingske Aftenavis 18. dec. 1959. – Heri også om Gr.s psyke sammenholdt med hans kristendomsforståelse.

- Holger Schröder*: Hvad betydning har Gr.s »mageløse opdagelse« for os almindelige mennesker? – Friskolens Tidende 16. apr. 1959 (sp. 113–120).
- Hjalmar Sundén*: Religionen och rollerna. Ett psykologiskt studium av fromheten. Sthlm. 1959. – Heri s. 310–317 et afsnit om Gr. belyst ud fra Jungs psykologi. Også andre steder, jf. registeret i bogen.

e. Litterære eller filologiske behandlinger af Gr.s forfatterskab bortset fra salmerne.

- Gustav Albeck* om Gr.s forfatterskab på Langeland 1805–08, se IV b her foran.
- Morten Bredsdorff*: Sjællandske træk i Gr.s sprog og digtning. – Gr.-Stud. 1959, 65–77.
- Johan Johansen's* bog om Gr.s »Mands Minde«, se foran i gruppe III.
- Om Gr.s digt »Et Blad af Jyllands Rimkrønike« har *Paul Nedergaard* skrevet i sin »Dansk præste og sognehistorie« V (1957–59), 12–14.

f. Gr.s salmer.

I.

Om flere salmer eller om
salmerne i almindelighed.

- Jørgen Elbek*: Gr. og de latinske salmer. – Gr.-Stud. 1959, 7–63.
- Uffe Hansen*: Af salmesangens historie, 1959. (52 s.). – Heri s. 38–40 om Gr. som salmedigter, forøvrigt også andre steder i samme bog. – Om bogen gælder (som oplyst i forordet), at det meste af stoffet har været trykt tidligere.
- Uffe Hansen*: Den glade kristendom. Foredrag fra Liselund-mødet. – Højskolebl. 14. aug. 1959. – Om Gr.s salmer.
- Erik Heinemeier*: Om menneskets mål: Forklarelsen. (En studie i Gr.s sangværk). – Dansk Kirketid. 15. og 22. marts 1959.
- Erling Nielsen*: Tonen fra Himlen. – Aarhus Stiftstid. 20. dec. 1959. – Heri også kortfattet om Gr. som salmedigter.

2.

Enkelte salmer.

- Uffe Hansen*: Det er saa yndigt. – Dag. Nyh. 2. aug. 1959. – Om salmen »Døt er så yndigt at følges ad«.
- Uffe Hansen*: En kendt Gr.-salme ved folketingets aabning. – Dag. Nyh. 27. sept. 1959. – Om salmen »Alfader! Du, hvis navn i Nord«.
- Uffe Hansen*: Salmekundskab. – Liselundbogen 1959, 38–47. – Heri også om salmen »Har hånd du lagt på Herrens plov«.
- Thorvald Laursen*: Gr.s vuggevise »Sov sødt, barnlille«. – Antvorskov Højskole. Årsskrift 1959, 10–14.
- Jakob Knudsen*: Adventstemning. – Gudenådalens Ungdomsskole, Årsskrift 1959, 5–8. – Om salmen »Rejs op dit hoved, al kristenhed«.
- Aug. F. Schmidt*: Gr.s adventssalme. – Aarhus Amtstid. 28. nov. 1959. – Om salmen »Vær velkommen, Herrens år«.

g. *Gr.s folkelige og politiske virksomhed, folkehøjskolen, opdragelsen.*

(Udvalg.)

- Forkyndelse og eksistens. *Bukdahls* tale på Asperupmødet. – Højskolebl. 8. maj 1959. – Også om Gr.s højskoletanker.
- Thomas Bent Enevoldsen*: Højskolen og folkestyret. – Højskolebl. 8. maj 1959.
- Uffe Grosen*: Det folkelige! – Fra Vallekilde folkehøjskole, 1959, 15–19.
- K. Grue-Sørensen*: Opdragelsens historie. I (1956), II (1957), III (1959). – Gr. er udførligt behandlet i bd. III, 70–81, især som folkehøjskolens grundlægger. Også om Kold (s. 80–81). Andre steder, se værkets register.
- Ingemar Ingers*: Var den svenske folkehøjskole fra begyndelsen anti-grundtvigsk? – Højskolebl. 10. juli 1959. – Imødegåelse af en udtalelse i en artikel af E. Simon-Volboudt, jf. ndf.
- E. Juhre*: Hvad er det folkelige? – Vejstrup-Bogen 1959, 10–13.
- Hans Lund*: Er Højskoletanken tysk? – Aarsskrift for Rødding Højskoles Elevforening 1959, 15–18.
- Jakob Lykke*: Højskolen i støbeskeen. – Uldum Elevers Aarsskrift 1959, 3–8.
- Niels Nielsen*: Dagbogsoptegnelser af en elev fra Gr.s Højskole paa Marielyst i vinteren 1870–71. – Vartovbogen 1959, 114–127.
- Johs. Novrup*: Indisk og dansk folkeoplysning. – Indien. Mysore. Danmark. Udg. af Mellemfølkeligt Samvirke, 1959, 76–96. – Også om den danske folkeoplysnings (Gr.s og Kolds) indflydelse i det moderne Indien.
- Gunnar Olsen*: Den sorte skole. – Glamsbjerg Fri- og Efterskoles Aarsskrift 1959, 3–7. – Også om Gr. og skolen.
- Arne Brandt Pedersen*: Nogle skoletanker. – Vraa Højskoles Aarsskrift 1959, 3–7. – Især om Kolds skoletanker.
- Holger Schrøder*: Hvad vil den grundtvigske Folkehøjskole? – Højskolebl. 2. okt. 1959.
- E. Simon-Volboudt*: Vækkelsen set med franske øjne. – Højskolebl. 12. juni 1959. – Især om Kolds betydning. Med »vækkelse« menes her den folkelige vækkelse, den grundtvig-koldske folkeoplysning. Hertil en polemisk artikel af Ingemar Ingers, jf. ovenfor.

h. *Grundtvigianismen (kirkehistorisk).*

(Udvalg.)

- 7. Fog*: Forfaldsgrundtvigianisme? – Dansk Kirketid. 25. okt. 1959.
- K. B. Hillgaard*: Folkekirkelig Oplysning. – Vartovbogen 1959, 58–73.
- Aksel Lauridsen*: Et stykke kirkehistorie. – Bornholms Højskoles årsskrift 1959, 5–21. – Om Gr.s kirkelige frihedstanker og deres indflydelse.
- Svend Mogensen*: Grundtvigianismen i skønlitterær belysning. – Vartovbogen 1959, 47–57. – Om grundtvigianismen hos nogle nyere digtere: Jak. Knudsen, Johs. V. Jensen, H. Pontoppidan, Skjoldborg, K. Munk.
- Paul Nedergaard*: Kirkelig Haandbog 1959. (10. udg.). – Heri s. 615–617 en del oplysninger om det grundtvigske arbejde og om Vartov som grundtvigianismens centrum.
- Paul Nedergaard*: Dansk præste og sognehistorie 1849–1949 (1959). Bd. V. Aalborg stift. 1957–59. (880 s.). – Heri talrige steder om grundtvigske præ-

- ster, grundtvigianere, grundtvigianismen i nævnte stift (f. eks. om Skovkir-
sten s. 318 ff.).
- A. Pontoppidan Thyssen*: Blev det grundtvigske ikke til noget? – Julebogen.
Udg. af Kirkeligt Samfund af 1898, 1959, 50–73.
- J. P. Trap*: Danmark. Femte udgave, bd. II (1959): Storkøbenhavn II. – Heri
s. 72 om Vartov.
- Carl Trock*: Anders Lavrsen og Lundby-kredsen. – Kirkehist. Saml. 7. rk. III,
470–502 (1959).

I 1959 udkom en ny omarbejdet udgave af *P. G. Lindhardt*: Vækkelser og kir-
kelige retninger. (1. udg. 1951). – Heri udførligt om grundtvigianismen.

i. Grundtvigianere.

(Udvalg.)

- O. Helstrup Andersen*: Han var ikke som de andre. – Skanderup Ungdoms-
skole, Årsskrift 1959, 12–16. – Om Chr. Kold.
- R. Ankjærø*: Forkynder og banebryder. – Fyns Tid. 30. nov. 1959. – Om Vilh.
Birkedal.
- Erik Appel*: Sofus Høgsbro som aktiv højskolemand. Rødding Højskole 1850–
62. – Dansk Udsyn 1959, 44–56.
- Ernst J. Borup*: Holger Begtrup. – Vartovbogen 1959, 100–113.
- Peder Bukh*: Tanker omkring en doktordisputats. Kaj Baagø: Magister Jacob
Christian Lindberg, 1958. – Dansk Kirketid. 19. og 26. apr. 1959. – Kritiske
tanker om nævnte bog (L.s forhold til Gr.).
- Bent Kelstrup*: Vilhelm Birkedal. – Vestkysten 4. dec. 1959.
- P. G. Lindhardt*: Jac. Chr. Lindberg – et oppositionsindlæg. – Jyske Samlinger.
Ny række V, 1 (1959), 61–79. – L.s opposition ved K. Baagø's disp. om
Lindberg 22. nov. 1958.
- V. M. (s: Vagn Møller)*: Et hundrede års jubilæum. – Rødkilde Højskoles
Aarsskrift 1959, 17–26. – Om Fr. E. Bojsen.
- Ester Möllerstedt*: Til Holger Begtrups hundredårsdag. – Højskolebl. 26. juni
1959.
- Karl Nielsen*: Mennesket Holger Begtrup. – Højskolebl. 26. juni 1959.
- N. P. Nielsen*: Holger Begtrup. – Liselundbogen 1959, 92–101.
- Ingvard Olsen*: Vilhelm Birkedal. – Ringkjøbing Amts Dagblad 25. nov. 1959.
- Johs. Rosendahl*: Højskolen har taget hverdagstøjet på. Til Holger Begtrups
100 aarsdag. – Berl. Tid. 26. juni 1959.
- A. Pontoppidan Thyssen*: Ludvig Schrøder – en »folkelig« humanist. – Huma-
nister i Jylland. Udg. af Humanistisk Samfund v. Aarhus Universitet,
1959, 231–241. – Hertil *Fr. Schrøder*: Ludvig Schrøders højskoleprogram. –
Højskolebl. 24. juli 1959.
- Anders Uhrskov*: Holger Begtrup 1859–1959. – Gr.s Højskole, Frederiksborg,
1959, 3–7.
- Frode Aagaard*: Fra højskolen til rigsdagen. – Fyns Tid. 29. marts 1959. –
Om højskolemænds deltagelse i politik.

Frode Aagaard: Vilhelm Birkedals deltagelse i det politiske liv. – Fyns Tid. 8. dec. 1959.

Andre bidrag til Holger Begtrup's 100 års-dag end de ovennævnte, se Avis-kronik-index, 1959, 177.

j. *Grundtvig-Selskabet og dets publikationer.*

Gr.-Selskabet udsendte i 1959 følgende:

Grundtvig-Studier 1959. Under redaktion af *Gustav Albeck*, Kbh. 1959. (124 s.). – Anmeldt bl. a. af flg.: *Erik Heinemeier* i Dansk Kirketid. 20. dec. 1959; *H. K. (o: Hal Koch)* i Politiken 14. okt. 1959; *Vagn Riisager* i Kr. Dagbl. 16. okt. 1959; *Helge Skovmand* i Højskolebl. 20. nov. 1959; *C. T. (o: Carl Trock)* i Præsteforeningens Blad 9. okt. 1959.

Om Gr.-Selskabets virksomhed i 1959, se *Henning Høirups* beretning i Gr.-Stud. 1960, 89–91.

Tilføjelser til tidligere oversigter over Grundtvig-litteratur.

Til oversigten over litt. 1956 (i Gr.-Stud. 1958) tilføjes:

Ad IV p: Den anførte bog af *Nanna Goodhope* om Chr. Kold er anmeldt i Gr.-Stud. 1959, 109, ved *Henning Høirup*.

Til oversigten over litt. 1957 (i Gr.-Stud. 1959) tilføjes:

Ad II: Salmen »Velkommen igen –« foreligger oversat til svensk ved *H. Wentz* i Lunds stifts julbok 1957, 8–9 (begyndende: »Välkomna igen, Guds änglar små«).

Ad IV b: Om Gr.s sindssygdom 1867, se et par breve fra *A. F. Krieger* til *B. Dunker* i Danske Magazin. 7. rk. VI (1954–57), 294 f., 296 f., 304.

Til oversigten over litt. 1958 (i Gr.-Stud. 1960) tilføjes:

Ad IV e: *Thorvald Laursen*: Frihedssangen. – Friskolens Tidende 11. dec 1958. – Om sangen »Der skinner en Sol i Lys og Løn«.

Ad IV p: Den smst. registrerede polemik i anledn. af Baagø's disputats om Lindberg fortsattes således: i Højskolebl. nr. 6 (1959) fulgte et indlæg af *Thaning*: Grundtvig-Lindberg (for sidste gang). – Et indlæg i samme polemik var også *Karl Nielsens* artikel: Og Striden gaar –. i Højskolebl. nr. 6.

Ad IV q: Gr.-Stud. 1958 også anmeldt af *H. S.* i Højskolebl. 3. apr. 1959 (hovedsagelig om Vald. Nielsens afhandling »Gr. set fra Sverige« i nævnte årgang af Gr.-Stud.). – Gr.-Stud. 1957 og –58 er samlet anmeldt af *Jens Nyholm* i Scandinavian Studies 1959, 97–98.